

Seurantaloyhteisöjen vastaukset, tiivistelmä

1. Arviointi vastausten edustavuudesta suhteessa koko toimialaan ja muut aineistoon liittyvät huomiot

Kyselyyn vastasi 169 seurantalotoimijaa, joista valtaosa (96 %) oli yhdistyksiä. Vastauksia saatiin lisäksi seurantaloa ylläpitäviltä yrityksiltä (2,37 %) ja säätiöiltä (1,18 %). Vastaajia oli kaikista maakunnista, eniten Uudeltamaalta (12 %) ja Etelä-Pohjanmaalta (12 %). Seuraavaksi eniten vastaajia oli Pirkanmaalta, Päijät-Hämeestä ja Pohjois-Pohjanmaalta (8 % kustakin). Vastaajat edustavat hyvin seurantalotoimijoiden kenttää sekä maakunnallisen jakaantumisen että toimijatyyppien osalta.

2. Koronapandemian merkittävimmät toiminnalliset muutokset (sis. vertailun 2020-2021)

Seurantalotoiminnan toteuttaminen vuonna 2020 ja välillä 1.1.-30.6.2021 (Kysymykset 13.-14.)

Vastaajien määrä: 169.

Toiminnan toteutuminen	2020	1.1.-30.6.2021
Vaarantuminen oleellisesti	81 %	75 %
Toteuttaminen merkittävin muutoksin	17 %	22 %
Toteuttaminen suunnitellusti tai muutoksin	2 %	3 %

Koronapandemian vaikutukset toimintaan, henkilöstöä koskevat muutokset (kysymys 15)

Vastaajien määrä: 71. On huomioitava, että vain pienellä osalla seurantaloyhteisöistä on vakituista palkattua henkilöstöä.

Vaikutukset toimintaan, henkilöstö	2020	1.1.-30.6.2021
lomautukset tai palkanmaksun keskeytys	23 %	20 %
rekrytointien väheneminen	20 %	18 %
henkilöstön siirtyminen muihin tehtäviin	4 %	6 %
irtisanomiset	3 %	4 %
muu	63 %	59 %

Avoimessa kentässä oli tuotu esille runsaasti muita kuin henkilöstöön liittyviä kommentteja. Suurin osa niistä liittyi toiminnan (ml. vuokraustoiminta) keskeytymiseen tai merkittävään vähenemiseen. Lisäksi mainittiin: Vapaaehtoistoiminnan hiipuminen, Osa-aikaisuus lainarahalla, Ei ole voitu työllistää muusikoita/esiintyjien peruminen, Talkootöiden keskeytyminen.

Koronapandemian vaikutukset toimintaan, toiminnan muotoja koskevat muutokset (kysymys 16)

Vastaajien määrä: 165.

Vaikutukset toimintaan, toiminnan muodot	2020	1.1.-30.6.2021
tilojen sulkeminen ja tiloissa tapahtuvan toiminnan keskeytyminen	85 %	81 %
tulevan toiminnan suunnittelun vaikeutuminen	73 %	82 %
palvelutarjonnan karsiminen	61 %	60 %
organisaation toiminnan keskeytyminen	39 %	36 %
uudenlaisten toimintamuotojen kehittäminen	24 %	28 %
organisaation uusiutumisen mahdollistuminen	9 %	12 %

Vastauksissa kerrottiin myös toiminnan siirtymisestä verkkoon (17 % ja 18 %) sekä yleisölle suunnattujen digitaalisten palvelujen käyttöönotosta (7 % ja 12 %). Monissa tapauksissa nämä tarkoittanevat mm. yhdistyksen hallituksen kokousten siirtymistä verkkoon ja verkkosivujen uudistamista. Muissa vastauksissa osa kertoi myös yleisölle suunnatuista etätapahtumista tai verkkosisällöstä, joista kuitenkin puuttui ansaintamalli.

Avoimeen kenttään annetuissa vastauksissa mainittiin talkoiden väheneminen tai loppuminen. Vastauksissa tuotiin jälleen esille taloudellisen tilanteen heikentyminen ja konkurssin vaara.

Koronapandemian vaikutukset toimintaan, toiminnan volyymia koskevat muutokset (kysymys 17)

Vastaajien määrä: 154.

Vaikutukset toimintaan, volyymi	2020	1.1.-30.6.2021
Organisaation saamien tilausten vähentyminen	83 %	81 %
Organisaation tekemien tilausten vähentyminen	51 %	49 %

Vastaajista 2 % kertoi saatujen tilausten lisääntymisestä vuonna 2020 ja 1 % alkuvuodesta 2021. Avoimen kentän vastauksissa kerrottiin toiminnan loppumisesta tai vähentymisestä. Yksi vastaajista kertoi toiminnan painopisteiden muuttuneen, mutta toiminnan määrän säilyneen samana.

3. Koronapandemian merkittävimmät taloudelliset muutokset (sis. vertailun 2020-2021)

Mistä organisaatio on saanut tukea koronapandemiassa (Kysymys 19.)

Vastaajien määrä: 164.

OKM:n hallinnonala: OKM, Taike, SES	64 %
Ei tukea	34 %
Muu apuraha tai avustus (esim. yksityinen säätiö)	12 %
Kuntien myöntämä koronatuki kulttuurin ja luovan alan toimijoille	5 %
Asiakkaiden taloudellinen tuki	2 %
TEM:n yritystuet: Business Finland, ELY-keskukset, kunnat, Valtiokonttori	1 %
Vuokrahelpotukset	1 %
Muu	10 %

Seurantalojen kohdalla OKM:n hallinnonalan tuki tarkoittanee lähes kaikissa tapauksissa korona-avustusta seurantaloille (12/2020). Avoimessa kentässä annetut vastaukset muista tukimuodoista: Lahjoitukset, Paikallisten yritysten antaman tuki, Ylimääräinen jäsenmaksu, Lainan lyhennysvapaa, Puoluejärjestön tuki (saatu tai haettu).

Arvio toiminnassa saamatta jäävistä tuloista (Kysymykset 25.-26.)

Vastaajien määrä: 149 (v. 2020) ja 150 (v. 2021).

	Vuonna 2020	1.1.-31.6.2021
Keskiarvo	10 285 €	6 897 €
Mediaani	5 500 €	3 620 €
Maksimiarvo	104 000 €	100 000 €

On huomioitava, että tulojen määrä eri taloyhteisöillä vaihtelee huomattavasti normaaliaikaanakin. Yleisimminkin toiminnasta saatavat tulot ovat pieniä.

Arvio koronapandemian vuoksi toteutumatta jääneistä kuluista (Kysymykset 27.-28.)

Vastaajien määrä: 132.

	Vuonna 2020	1.1.-31.6.2021
Keskiarvo	3172 €	1674 €
Mediaani	850 €	500 €
Maksimiarvo	102 000 €	25 000 €

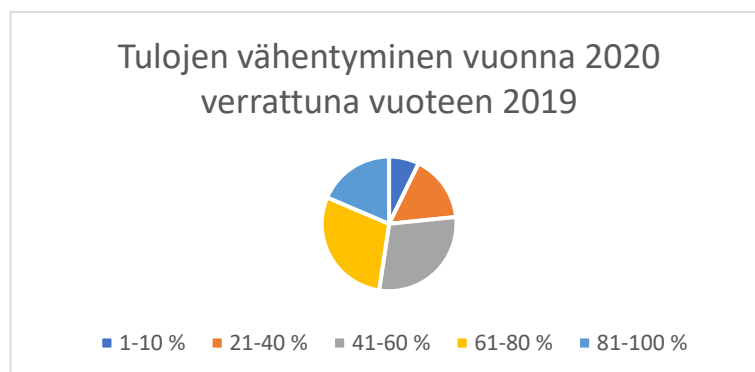
Kulujen suuruus vaihtelee huomattavasti erityyppisten talojen kohdalla.

Koronapandemian vaikutus toiminnan tuloihin suhteessa normaaliaikaan. Taloudellinen tilanne vuonna 2020 verrattuna vuoteen 2019, prosentuaalinen muutos. (Kysymys 29.)

Vastaajien määrä: 153.

Vastauksien mukaan tulot olivat suurimmalla osalla vähentyneet 40-80 % (47 % vastaajista). 80-100 % vähentymisestä ilmoitti n. 15 % vastaajista.

Tulojen väheneminen	%-osuus vastaajista
1-10 %	5,88
21-40 %	13,07
41-60 %	23,51
61-80 %	23,53
81-100 %	15,07

Tuloksia tarkasteltaessa on huomioitava, että 18 % vastaajista oli ilmoittanut tulojen nousseen. Kyse on todennäköisesti väärinkäsityksestä vastausvaihtoehtojen tulkinnassa. Kyselyn muissa vastauksissa korostuu selvästi taloudellisen tilanteen vaikeus.

4. Mitä opittavaa pandemiasta on kulttuuripolitiikan kehittämiseksi

Vastaajien määrä: 52.

Vastauksissa korostui nopeasti haettavien tukien ja helpon hakuprosessin merkitys.

”Nopealiikkeisempi avustus- tai luototusjärjestelmä, nyt toiminta ja tulot pysähtyivät kuin seinään mutta avustuksia saatiin maksatukseen vasta lähes 9 kuukauden päästä. Yritys- ja yhdistystoiminta tulisi rinnastaa enemmän toisiinsa.”

Toiminnan alasajon tarpeellisuuteen liittyvä harkinta mainittiin: Seurantaloissakin tapahtuvan teatteritoiminnan pysäyttäminen kokonaan vrt. ravintoloiden aukiolon jatkuminen. Kulttuuritoimintaan olisi voitu antaa vastaavia ohjeita mm. tilojen täyttöasteesta. Vastauksissa mainittiin myös rajoitustoimien vaikea ennakointi.

Vastaaviin kriiseihin varautuminen tulevaisuudessa nähtiin tärkeänä. Ehdotettiin myös OKM:lle säästöjä/ rahastoa, josta vastaavassa tilanteessa voidaan suoraan maksaa tukea.

Virtuaalisten tapahtumamuotojen kehittäminen mainittiin useasti, ja digiosaamiseen toivottiin tukea. Toisaalta tuotiin myös esille, että etätoiminta ei tuo tuloja.

5. Nousevat uhat ja mahdollisuudet toimialan kannalta

Vastaajien määrä: 99.

Selvästi suurimpana uhkana nähtiin vaikea taloudellinen tilanne, jossa talon pakolliset ylläpitokustannukset juoksevat mutta tuloja ei saada. Esitetyt huolet sijoittuvat seuraaviin kategorioihin:

1. Taloudellinen tilanne

Tulojen merkittävä väheneminen tai loppuminen

Talon myynti tai konkurssi

2. Yhteisöllisyyden väheneminen ja toimintatapojen pysyvä muutos

Passivoituminen ja kiinnostuksen väheneminen yhteisölliseen toimintaan, toiminnan hiipuminen

Vaikeus käynnistää toimintaa pitkän tauon jälkeen

Kokoontumistapojen muuttuminen: Seurantaloja ei tarvita, kun kokouksia järjestetään etänä ja juhlia vain pienessä piirissä

Toiminnan suunnittelun vaikeutuminen

Harrastustoiminnan katkon aikana menetettyjä harrastajia ei saada takaisin

Maaseutukyläin elinvoimaisuuden hiipuminen (toiminnan loppumisen takia)

3. Rakennus- ja kulttuuriperintö

Arvokkaan talon kylmilleen jääminen ja rapistuminen

Yli sata vuotta jatkuneen perinteen loppuminen, toimijoiden katoaminen

Tilanteesta nousevia mahdollisuuksia nähtiin vähemmän, mutta niitäkin löydettiin:

Halu palata takaisin toimintaan ja tilojen kysynnän kasvu pandemian jälkeen

Yhteisöllisen toiminnan arvostuksen kasvu

Toiminnan kehittäminen ”pakon edessä”, mm. tulonhankinnan monipuolistaminen, oleelliseen keskittyminen, verkostoituminen, uusien toimintamuotojen kehittäminen

Digitalisaation hyödyntäminen

Hiljaisen ajan hyödyntäminen korjausten tekemiseen

Avoimet vastaukset toiminnan muutoksesta (Kysymys 38)

Vastaajien määrä: 103

Suurimmassa osassa vastauksia kerrottiin talon sulkemisesta kokonaan tai osittain, sekä tapahtumien, vuokrausten ja muun toiminnan merkittävästä vähenemisestä tai loppumisesta.

Tulojen loppuminen tai merkittävä väheneminen on aiheuttanut monella talolla vaikean taloudellisen tilanteen, joka osalla uhkaa mahdollisuuksia talon ylläpitoon. Avustusten tarve mainittiin useasti.

Kritisoitiin epäselvää tiedottamista suositusten ja rajoitusten muuttumisesta, mikä vaikeuttaa toiminnan suunnittelua.

Ehdotettiin yhteisötalojen vuotuista ylläpitoavustusta valtiolta.

Vastaajat olivat myös huolestuneita kokoontumisten vähenemisen seurauksista ihmisille ja yhteisöille sekä toisaalta siitä, että rajoitusten jälkeen yhteisöllisyyden uudelleen rakentaminen on vaikeaa.

Myös talojen ja niihin liittyvän kulttuuriperinnön menettämisestä nousi huolta.

Positiivisina asioina erottuvat muutamat maininnat toiminnan sopeuttamisesta vallitseviin rajoituksiin, uusien toimintamuotojen ideoinnista, yhteistyökumppaneiden etsimisestä sekä verkkosivujen ja muun viestinnän kehittämisestä.